

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

3. Morale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

In medio torus est, ebena sublimis, in antro
Plumeus, unicolor, pullo velamine tectus,
Quò cubat ipse Deus, membris languore solutis.
Hunc circum passim varias imitantia formas
Somnia vana jacent.

De Somno Silius lib. 10.

----- curuòque volueris

Per tenebras portat medicata papavera cornu.

Et paulò post:

----- quatit inde soporas

Devexo capiti pennas, oculisque quietem,

Irrorat, tangens Letheâ tempora Virgâ.

Homerus: καὶ γὰρ ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστὶ. Etenim somnus à Jove est: quia
& insomnia dicta sunt διόπερμετὰ, id est, à Jove missa: & θεῶν ὀμφαί, id
est, divinæ voces, & Διὸς ἄγγελοι. Jovis nuntii.

II, (b) Theologis quadruplex somniorum genus est. *Naturale*,
Morale, à *Demone*, à *DEO* immissum. Naturalia sunt, quæ corporis
bonam, malâmve temperiem, stomachum oppletum aut vacuum sequun-
tur: ex his bona, malâve valetudo dignosci potest. Hinc medicorum
antesignanus Hippocrates librum de insomniis conscripsit. Homo tristis,
tetsicus, & quem atra bilis exercet, jam novit sua somnia: fatigari, cade-
re, angî, lacrimas fundere, humi repere, latebras quærere, pericula sub-
îre, inter mortuos agere, tristia quæque audire, creberrimum illi, pené-
que quotidianum. Qui multi & boni sanguinis sunt, somniantes hila-
rescunt, tripudiis intersunt; rident, currunt, volant. Atque hæ melio-
res aut deteriores affectiones, bonos, malôsve corporis habitus apertè sa-
tis enuntiant.

III. (c) *Moralia* è cogitatis, dictis, & factis diurnis proveniunt.
Hinc somnia Tullius cogitationum & negotiorum diurnorum reliquias ap-
pellat. De divinat. Et Claudianus in 6. Honorii Consulatus.

Omnia quæ sensuvolvuntur vota diurno;

Tempore nocturno reddit amica quies.

Venator defessa toro cùm membra reponit,

Mens tamen ad silvas, ac sua lustra redit. &c.

Hinc judex lites, auriga currus & equos, ægrotus & sitiens fontes
& aquas, poëta versus somniat, avarus pecunias numerat, famelicus epu-
las tractat. Sic Theseo, Herculis consobriño facta illius præclara etiam
in

(b) *Quadruplex somniorum genus. Naturale, (c) Morale.*

In somno occurrebant. Plut. in Theseo. Sic Themistocli Miltiadis Persica trophæa non modò somnum adimebant, sed & somnia condiebant. *Idem.* Sic Darium Persarum Regem anxium instantibus curis (nam prælium instabat cum Alexandro committendum) agitabant etiam per somnum imminentium rerum species, quas ægritudo mentis accersit. Curtius lib. 3. c. 7. Sic M. Marcellus Conf. tanto cum Annibale dimicandi ferebatur studio: ut, sapè etiam in somnis, singulari certamine, cum eo sibi videretur congrèdi. Plut. in eius vita. Sic quidam somniabat morderi se lethaler à marmoreo leone, ex his, qui in templorum vestibulis corni solent. Die autem postero, cum templi fores casu præteriret, leone spectato, non sine risu somnium suum inter comites narravit, & manu in apertum os illius protinus iniecta, dixit: *en nocturnus hostis meus.* Scorpio itaque, qui in imis faucibus leonis delitescebat, lethaler eum vulneravit. Petrarch. Nec rarò conscientia scelerum animum etiam per quietem cruciat. Sic Nero Cæsar nunquam somniare solitus, nisi post interfectam matrem, cuius manes etiam dormiens sentiebat. Sueton. Ex moribus hæc petuntur somnia.

IV. (d) A demone immissa veniunt, qui celer, & vafer artifex, ipsis etiam somniis, si Deus annuat, ad peccandum trahit. Cum Pontius sederet pro tribunali, capitalem sententiam jam jam dicturus in Christum, nuntius advolat à conjugè, quæ oblatò sibi somniò, maritum sollicitè monebat: *Nihil tibi & justo illi. Multa enim passa sum hodie per visum propter eum.* Nempe diabolus omnem movit lapidem, omnem excogitavit stropham, ut Servatoris necem impediret. Idem veterator ut onirocriticam, seu artem divinatoriam ex somniis confirmet, simplicèsque mortales noxiis superstitionibus involvat, multa revelat onirocritis, auguribus, divinatoribus, quibus & ipsos, & per eos seducat quàm plurimos, & sibi mancipet. Sic quidam somniarat, se videre ovum ex lecti cubicularis fascia dependens. Id somnium retulit ad conjectorem: hic iussit, ut eo loco foderet; defossam enim esse thesaurum: fodit; invenit; & argenti paululum detulit ad conjectorem, de auro dissimulans. Tum conjector: Quid? nihilne de vitello? id est, de auro?

V. (e) Sunt somnia à Deo oblata. *Si quis fuerit inter vos Propheeta Domini, ait ipse, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad illum.* Num. 12. Quod Jobus confirmans: *per Somnium, inquit, in visione nocturna, quando irruit sopor super homines, & dormiunt in lectulo. Tunc aperit aures virorum, & erudiens eos instruit disciplina.* c. 33. Ita Somnia

(d) A diabolo immissum. (e) A Deo oblatum.